

Sreda, 26.9.2001

| pošlji prijatelju | natisni |

Varuh •lovekovih pravic o nezakonitem podaljševanju pripora in psihiatri•nega zdravljenja

Pokopan s paragrafi vred

Sodiš•e je iz evidence izgubilo •loveka, ki ga je pred ve• kot 38 leti poslalo v Hrastovec

MILENA ULE

LJUBLJANA, 26. - Varuh •lovekovih pravic Matjaž Hanžek je na v•erajšnji novinarski konferenci opozoril na ve• primerov nezakonite prakse pravosodnih organov pri podaljševanju varnostnih in kazenskih ukrepov, kot sta pripor in obvezno psihiatri•no zdravljenje z varstvom v zavodu, ki kažejo na kršenje temeljne •lovekove pravice do osebne svobode.

Na takšne pojave moramo biti še posebno pozorni v zadnjem •asu pri aktualnem dogajanju po svetu, ko nekateri sprožajo umetno dilemo ali varnost ali svoboda, da bi pridobili •udna (varnostna) pooblastila za kr•enje oziroma kršenje •lovekovih pravic, je menil Matjaž Hanžek in pri tem ob protiteroristi•ni gonji od slovenskih politikov omenil le zunanjega ministra, ki si že kot profesor sociologije kulture ne bi smel dovoliti javnih izjav z rasisti•nim prizvokom, saj naj bi vedel, da se svet ne deli na civilizacijo in barbarstvo.

Varuh •lovekovih pravic je najprej navedel ve• primerov nezakonitega pripora. •loveka, za katerega obstaja utemeljen sum, da je storil kaznivo dejanje, se sme pripreti samo na osnovi odlo•be sodiš•a, kadar je to neizogibno potrebno za potek kazenskega postopka oziroma za varnost ljudi. To velja tudi za vsa podaljšanja pripora kot posega v ustavno pravico do osebne svobode. •e je obdolženec v priporu in v obtožnici ni predlagano, naj se izpusti, mora sodiš•e v treh dneh od prejema obtožnice po uradni dolžnosti preskusiti, ali še obstajajo razlogi za pripor, in izdati sklep, s katerim pripor podaljša ali odpravi. Zakon o kazenskem postopku tudi zavezuje sodiš•e, da mora po izro•itvi obtožnice do konca glavne obravnave po preteku dveh mesecev od zadnjega sklepa ponovno preskusiti, ali še obstajajo razlogi za podaljšanje pripora ali ne, in ponovno izdati ustrezen sklep, še preden pote•e dvomese•ni rok po prejšnjem sklepu.

Že kar grozljiva je zgodba zdaj že 54-letnega varovanca zavoda za duševno in živ•no bolne v Hrastovcu, ki je bil tja nameš•en davnega leta 1963 zaradi izre•enega varnostnega ukrepa obveznega psihiatri•nega zdravljenja in varstva v zdravstvenem zavodu, ker je kot mladoletnik storil v popolnoma neprištevnem stanju hudo kaznivo dejanje zoper svojega nekaj mesecev starega bratca. Državno sodiš•e v Novem mestu mu je leta 1962 izreklo varnostni ukrep, ki traja že 38 let! Ves ta •as je bil varovanec nameš•en v Hrastovcu, ki je poseben socialni in sploh ne

zdravstveni zavod, pristojen za psihiatrično zdravljenje in izvajanje takega varnostnega ukrepa. Na njegov primer pa varuh ni bil opozorjen zaradi morebitnega kršenja pravic bolnika, temveč zaradi vprašanja, kdo naj (še naprej) plačuje stroške njegove oskrbe v Hrastovcu, kamor sploh ne spada.

Varuhova poizvedovanja so pokazala, da o tem dolgoletnem varovancu zavoda v Hrastovcu na novomeškem sodišču nimajo nobenih drugih dokumentov razen izvirnega sklepa o izreku varnostnega ukrepa iz leta 1962. Po kazenskem zakoniku iz leta 1995 sme tak ukrep trajati največ deset let, tudi če je bil izrečen pred uveljavitvijo tega zakonika. Po njem pa bi sodišče moralo vsako leto znova preskusiti, ali sta nadaljnje zdravljenje in varstvo v zdravstvenem zavodu še potrebna. Pri tem bi moralo tudi presoditi, ali je v skladu z zakonom, da se tak ukrep izvaja v posebnem socialnovarstvenem in ne zdravstvenem zavodu. Omenjenega varovanca pa pristojno sodišče sploh ni imelo v evidenci! Nezakonito so ravnali tudi v zavodu Hrastovec, saj bi morali enkrat na leto poročati sodišču, kako izvajajo varnostni ukrep in kakšen je uspeh zdravljenja. Šele po varuhovem posredovanju je okrožno sodišče v Novem mestu zagotovilo, da si bo iz Hrastovca priskrbelo poročilo o trenutnem stanju varovanca in o njem glede na veljavno zakonodajo ustrezno v najkrajšem času odločilo.

Varuh je navedel še en primer, ko je sodišče (tokrat celjsko) storilcu, ki je v neprištevnem stanju storil kaznivo dejanje, izreklo omenjeni varstveni ukrep kot kazensko sankcijo, toda namesto na psihiatrično zdravljenje v zdravstveni zavod ga je na predlog posvetovalne komisije pri pravosodnem ministrstvu poslalo prav tako v Hrastovec. Na podobne nepravilnosti je varuh naletel tudi pri varstvenem ukrepu, ki ga po sklepu ljubljanskega okrožnega sodišča izvaja ljubljanska psihiatrična klinika.

[Vaš komentar na članek](#) →

Copyright Dnevnik 2001 (C)